

יום הצרכנות הבינלאומי

כ"ו באדר תשפ"ו, 15/03/206

צרכנות נבונה: מגדר, פרסומות ומה שביניהם

נהוג לחשוב שפרסומות מוכרות לנו קפה, מכונית או בגד. בפועל, הפרסומת היא **סוכן חיברות** עוצמתי. פרסומות "מוכרות" לנו אידיאולוגיה: מהי "נשיות נכונה", מהי "גבריות ראווה", ואיך אנחנו אמורים להיראות ולהתנהג. לעיתים קרובות, כדי לתפוס את תשומת הלב במהירות, פרסומות משתמשות ב**סטריאוטיפים** (תפיסות שטוחות ומכלילות) ו**בהחפצה** (הפיכת אדם לאובייקט/חפץ).
צרכנות נבונה היא היכולת לזהות את המסרים הסמויים, לצמצם את השפעתם ובכך לקדם הוגנות מגדרית

5 שאלות לצפייה ביקורתית בפרסומת

מבחן הקשר: האם יש קשר ענייני בין הדמות למוצר? (למה יש דוגמנית בבגד ים ליד המקדחה הזו?)
מבחן הפעולה: מי הדמות הדומיננטית? (האם האישה מוצגת כפאסיבית, נחה או מקשטת, בעוד הגבר מוצג כיוזם, פותר בעיות או נוהג?)
מבחן המצלמה: האם המצלמה מתייחסת לדמות כאדם שלם או שהיא מתמקדת באיברים מסוימים (שפתיים, שרירים)?
מבחן הקול: מי הסמכות בפרסומת? (האם הקריין גבר סמכותי שמסביר "איך זה עובד" בעוד האישה רק מתפעלת מהתוצאה?)
מבחן העיצוב: האם אותו מוצר מעוצב באופן שונה לנשים וגברים והאם העיצוב משפיע על המחיר? (המס הוורוד)
שאלות אלו מאפשרות לנו להיות **צרכניות וצרכנים ביקורתיים ומודעים יותר**

איך נראית פרסומת שוויונית?

שבירת סטריאוטיפים מגדריים: הצגת נשים וגברים במגוון רחב של תפקידים (גבר מטפל בילדים, אישה מנהלת בחברת הייטק, נער עוסק באמנות)
אנושיות לפני הכל: התייחסות לדמויות כבני אדם שלמים עם רגשות, מחשבות ואישיות, ולא כאל "תפאורה" למוצר
מסרים מכבדים: הצגת יכולות ותחומי עניין של נשים וגברים ללא הכללות מגדריות (כמו "נשים לא מבינות בטכנולוגיה" או "גברים לא יודעים לנקות")
דימוי גוף מגוון ומציאותי: הצגת מודלים שונים של יופי וגוף באופן טבעי ואותנטי
שפה שוויונית: שימוש בקריינות ובפנייה המכבדת נשים וגברים ופונה לכל [עברית](#), [ערבית](#)

פעילות לכיתה: "פירוק פרסומת"

בחרו פרסומת מוכרת ונתחו אותה יחד:
אילו סטריאוטיפים מופיעים בה?
איזה מסר סמוי היא מעבירה על נשים וגברים?
האם יש דרך להציג אותה בצורה שוויונית יותר?
לאחר מכן נסו ליצור **פרסומת חדשה ושוויונית למוצר**

מערך שיעור מלא ופעילות לכיתה [מצורפים בקישור](#).

**"צרכנות נבונה אינה רק בחירה במוצר -
אלא גם בחירה במסרים ובערכים שאנו מוכנים לקבל"**